

Крадците никога не спят

Capital.bg/ 12.02.2017

Повишеното внимание остава най-добрата защита срещу измамни от фалшиви брокери

"Здравейте, г-н Стоянов, обичате ли парите ви да работят за вас." Така започва телефонно обаждане от непознат номер от чужбина. В този момент в главата ви могат да изскочат серия въпроси - от риторичното "че кой не обича" до параноичното "откъде имате номера ми". Ако все пак първото надделее и продължите разговора, ще научите за невероятна възможност за инвестиции на световните финансови пазари. Често в нещо екзотично и непонятно, но много професионално звучащо, като бинарни опции.

Сигнални лампи

- Нежелание да се отговаря или отклоняване на конкретни въпроси
- Липса на информация за такси и комисиони, регистрация и регулатор
- Изтъкване на съмнително изглеждащи лицензи
- Котировките и графиките на сайта не са активни от месеци или години
- Пренасочване към плетеница от свързани и объркващи сайтове
- Лога по сайта на регулаторни органи, които водят до никъде
- Неверни имиджови твърдения за спонсорства на спортни клубове или партньорства на големи събития

Добре дошли в сенчестия свят на нерегулираните финанси. Паралелно с лицензираните инвестиционни посредници, управляващи дружества и инвестиционни схеми, одобрени и надзиравани от регулатори, съществуват и най-разнообразни фирми, предлагащи финансови и инвестиционни услуги. Те се намират не само отвъд закона, а често и отвъд ръба на здравословния риск - появяват се от нищото и могат светкавично да изчезнат пак там заедно с парите ви. Същевременно обаче на фона на ниските банкови лихви обещанието за сигурен висок доход звучи изкушаващо и естественият скептицизъм лесно може да се замъгли от високопарния език на агресивния маркетинг и професионално изглеждащия сайт, от който ваят различни котировки. С малко повече внимание лесно да може да се прозре през тях.

Нека ви разкажем как

през примера на www.frontpoint-investment.com. Може да сте стигнали до там, след като ви се е обадил представител на компанията, а дори и след като това е направил записан глас, който ви приканва, ако искате да спечелите iPhone 7, да посетите staniklient.com. Последният пренасочва към въпросния сайт на "Фронт пойнт", където няма и следа от смартфони, но пък ви приветства бизнес пейзаж от небостъргачи и течащ тикър с котировки на различни стоки, валутни двойки, индекси и американски акции. Те не се обновяват и стоят застинали някъде, съдейки по стойностите, в 2015 г. Това няма особено значение, защото така или иначе повечето клиенти няма да се загледат и целта е просто да бъдат заслепени с професионален изглед. А пък тези, които се загледат и разбират, че това не са актуални нива, така или иначе вероятно не са таргет групата. Освен това на сайта си компанията се представя и като официален спонсор на аржентинския футболен отбор "Бока Хуниорс", което също е далеч от истината.

Секцията как да станете клиент е пределно изчистена. Нужно е просто да прикачите копие на личната си карта, да попълните форма, кръстена "Вземи своя бонус", която наред с другото ви иска ЕГН и номер на лична карта, и да преведете пари по посочени сметки в Райфайзенбанк. Ако ви изглежда леко съмнително, може да ви се прииска да проверите в регистъра на Комисията за защита на личните данни дали компанията е вписана като администратор. В случая "Фронт поинт партньрс", както се разбира от документите на сайта, че се казва фирмата зад него, не е.

Ако пък случайно сте от онези, вманиачени на тема регулации, на сайта на "Фронт поинт партньрс" можете да откриете сканиран [лиценз](#) от американския финансов регулатор Securities and Exchange Commission USA. Някои твърде придирчиви ще кажат, че логото му не е същото - с орела от герба на САЩ, и ще посочат, че повече прилича на това на едноименната комисия в Гана. Дори биха посочили, че целият документ изглежда като преправена версия на такъв качен на сайта на ганайски брокер [SGL Royal Kapita](#) (включително номер и подписи).

Но всичко това не бива да ви притеснява прекалено много и не е голяма пречка пред инвестиционните ви намерения - секциите DEMO, TRADE и ONLINE TRADE така или иначе водят към сгрешени страници. За сметка на това имате опция да свалите приложението Super Trader за Android, което има перфектна оценка 5 звезди, получена от сумарно четири потребителя, където се искат обаче име и парола за влизане.

За щастие на фанатичите на тема лични данни явно има и друга опция да търгувате без регистрация: просто открийте на страницата QUICK TRADE, където директно посочвате коя валутна двойка искате да купите или продадете, и сайтът ще ви насочи да платите съответната сума чрез PayPal в полза на Citadel Capital Management LLC. А ако по някаква причина откажете плащането и поискате PayPal да ви върне към сайта на търговеца, ненадейно се озовавате на страницата www.globalmarkets.bg. Тя е на някогашния едноименен инвестиционен посредник, чието име нашумя именно с агресивния маркетинг и чийто лиценз бе отнет от българската Комисия за финансов надзор (КФН) през 2014 г. Изглежда, обаче все още

"Глобал маркетс" живее под различни имена

Сходствата между сайтовете на двете компании се набиват на очи и те не са случайни. След отнемането на лиценза й "Глобал маркетс" продължава да съществува, но под името "Интерактив кампъни". Собственост е на сръбското дружество "Хефти", което на свой ред е собственост на българина Мирослав Петков, а управител на бившия посредник е Цветан Борисов. Последният е настоящ или бивш собственик и управител на редица компании с инвестиционни имена, включително и регистрираното през лятото на 2016 г. "Фронт поинт партньрс". През 2010 г. крупният бизнесмен е бил осъден от фирмата за бързи кредити "Кредибул" за невърнати 339 лв., отпуснати през 2006 г. и през 2014 върху една от фирмите му е наложен заповед за връзка с това, като сумата вече е набъбнала до 1180 лв.

Друга връзка са домейните на сайтовете. Проверга в WHOIS данните на www.frontpoint-investment.com и www.globalmarkets.bg показват, че са регистрирани от видинския адвокат Симо Николов Симеонов (бел. ред. След публикуването на материала адв. Симеонов се свързва с "Капитал" и обясни, че освен първоначалната регистрация на домейна на www.globalmarkets.bg, който е направил преди около 10

години, не е регистрирал никакви други адреси и няма нищо общо с посочените в статията дружества). И не само те: на името му стоят още поне 15 сайта с подобна тематика. Сред тях са споменатият staniklient.com, водещ към сайта на "Фронт поинт", както и povklient.bg, който води към аналогично изглеждащия сайт на застрахователния брокер "Интернешънъл иншурънс хаус", собственост на същия Мирослав Петков. В портфейла от домейни на адвокатата попадат още www.interactive-co.com (по настоящото име на "Глобал маркетс"), както и www.keystoneanalyses.com - друга компания на Цветан Борисов, създадена през 2016 г., която от сайта си се маркетира като "част от най-голямата брокерска група в Европа".

Друг от сайтовете на адв. Симеонов - www.europeaneguitygroup.com, също е пълно копие на сайта на "Фронт поинт". На него като доказателство за автентичност е представен лиценз на КФН за "Златен лев брокери" от 2006 г. През 2015 г. този инвестиционен посредник е продаден на 11 физически лица, прекръстен е на "Цитадела кепитъл мениджмънт", а малко след това КФН отнема лиценза му и към момента е в процедура по ликвидация.

Въпросната "Цитадела", се оказва, е предишното превъплъщение на "Фронт поинт", като до август 2016 г. Симеонов е притежавал и домейна www.citadel-capital.com. Месец по-рано обаче американската инвестиционна компания Citadel завежда [арбитражно дело](#), с което претендира за правата над домейна. Като аргументи те изтъкват, сходството с името на компанията, обръщат внимание на фалшивите котировки и посочват като притеснително, че от потенциалните клиенти се иска да качат лична карта, да подпишат договори и да депозират средства. Адв. Симеонов така и не обжалва искането на Citadel и домейнът им е прехвърлен, но и досега неработещи линкове от www.frontpoint-investment.com водят към стария сайт на citadel. За сметка на това Симеонов продължава да е собственик на www.citadel-compliance.com, което в секцията си с лицензи отново стъпва на "Златен лев брокери" и "Интернешънъл иншурънс хаус".

При всички тези червени сигнали, нормалният въпрос е

Кой и как ни защитава

Отговорът не е еднозначен. Предоставянето на инвестиционни услуги без лиценз е незаконно. Реално обаче прекъсването на подобни схеми е доста по-трудно от създаването им - регистрирането на нов домейн и пренасянето на целия сайт на "Глобал маркетс" или някой друг коства около час. Така дори и отговорните институции да правеха максималното, трудно може подобни схеми да се изкоренят напълно, макар че, ако имаше ефективно криминално преследване за подобни финансови престъпления, това би имало превантивно действие.

Все пак трябва да се отчете и че, макар да няма данни за осъдени, властите не са напълно бездействащи. Например КФН публикува и от време на време опреснява списък с нелицензирани дружества. В последния такъв фигурират 52 имена, включително и някои, които в миналото са били свързани с групата около "Глобал маркетс". Например "Тигър асет мениджмънт" е било собственост на единият от акционерите в "Цитадела" - Николай Логодашки, "Алфа брокинг" е било на втори от тях - Петър Шайков, а "Роял кепитъл мениджмънт" е било на Цветан Борисов. Сега и трите са собственост на 35-годишния Ивайло Сотиров, който от 2013 г. насам влиза в участието и управлението на над 40 компании. От КФН обясниха, че списъкът е

базиран най-вече на данни от постъпили при тях "сигнали и жалби на лица, които са били в отношения с тези дружества или са били подложени на агресивен маркетинг от тяхна страна". В регулатора отговориха, че нямат конкретни сигнали срещу "Фронт пойнт партнърс" и не му е извършвана проверка, и изтъкнаха активно сътрудничество с представители на СДВР и ДАНС по такива случаи.

Самият факт обаче, че години след публикуването на списъци или конкретни предложения едни и същи лица продължават да набират клиенти през едни и същи или леко освежени сайтове, показва, че активността на регулатора не е чак толкова плашеща за нелицензираните брокери.

Затова и най-доброто решение е всеки сам да внимава, което е логичен съвет, преди да си поверите парите на когото и да е. Естествено не всеки сайт съдържа толкова много сигнални лампички, колкото този на "Фронт пойнт". Освен това и далеч не всеки нелицензиран брокер непременно цели измама - много често това са фирми, опитващи се малко отвъд ръба на закона да избегнат тежките разходи и процедури, съпътстващи финансовите регулации, и така да привличат клиенти с по-атрактивни цени. Понякога дори и откровено заявяват това пред клиентите си, макар да е съмнително доколко те осъзнават рисковете.

Статията е редактирана на 13.02.2017 г. с уточнението, че След публикуването на материала адв. Симеонов се свърза с "Капитал" и обясни, че освен първоначалната регистрация на домейна на www.globalmarkets.bg, който е направил преди около 10 години, не е регистрирал никакви други адреси и няма нищо общо с посочените в статията дружества

Как да се пазим от борсови ментета

#1 Попитайте Задължително поискайте да разберете от човека, който ви промотира услугата, служител на кой инвестиционен посредник е, в това число номер на лиценз, обхвата му, органа, който го е издал. Ако ви бъдат отказани такива данни, това е сигнал, че може да има нещо нередно.

#2 Проверете Дори и да нямате пълната информация, а само името на компанията, можете да потърсите в официалните регистри дали дружеството има лиценз от съответния регулатор. За България това е КФН, която на сайта си поддържа списъци на всички лицензирани от нея инвестиционни посредници и управляващи дружества, както и на такива от други страни от ЕС, които имат право да упражняват дейност и в България на база на собствения си лиценз. За тях националният им регулатор само уведомява КФН за това, че имат намерение да извършват дейност и тук. "Важно е да се отбележи, че Европейският орган за ценни книжа и пазари (ESMA) няма компетентност да лицензира инвестиционни посредници. Ако потребителите чуят от лицето, което им предлага услугите, че съответното дружество е лицензирано от ESMA, следва да са наясно, че ги заблуждават", обясниха от КФН за "Капитал". Посредници от страни извън ЕС нямат право да предоставят инвестиционни услуги в България без лиценз.

#3 Проучете Липсата на лиценз със сигурност е нещо, след което не би трябвало да продължавате с подписване на договори и финансови взаимоотношения с брокерска компания. Ако обаче поради някаква причина сте пропуснали предишната фаза, можете

да откриете червени лампички и по други линии. Например лесно може да се провери кой е регистрирал домейна на сайта на компанията, като в интернет има много безплатни WHOIS услуги за целта. Ако ви се рекламира глобална компания, а откриете, че зад сайта стои физическо лице или пък офшорна компания, това със сигурност трябва да ви притесни. Както и ако данните за регистрацията на домейна са скрити. Ако дружеството е българско, можете да потърсите данни за собственика и управителите му в Търговския регистър. А дори и просто изписване на името в Google може да ви насочи към форуми, където се обсъждат потенциални измами.

#4 Съмнявайте се Проявете максимална доза критичност към всяко финансово предложение, което получавате. Например, ако някой ви обяснява, че печели хиляди месечно без особени усилия, можете да се запитате (и да го запитате) защо тогава си губи времето да звъни на непознати и да ги убеждава да инвестират. Азбучното правило е, че ако нещо звучи твърде хубаво, за да е истина, вероятно наистина не е. А също и че високият доход винаги се съпътства и с висок риск.

#5 Сигнализирайте Независимо дали сте направили детайлно собствено разследване, или просто имате съмнения, че някое лице ви предлага инвестиционни услуги без лиценз, можете да сезирате съответните органи. От КФН обясниха, че сигнали могат да се подават в самата комисия, в СДВР или в прокуратурата. В това има смисъл, като уверенията на регулатора са, че се извършват "непрекъснати проверки на места, където има данни, че се предоставят незаконно инвестиционни услуги". "В хода на тези проверки комисията си сътрудничи много активно с представители на СДВР и ДАНС. Служители на тези две структури и служители на комисията формират съвместни екипи за проверка и извършват заедно конкретните действия по проверката, които имат за цел да установят предоставени ли са инвестиционни услуги без лиценз", обясниха от КФН.

#6 Съдете се Ако все пак сте имали взаимоотношения с нелицензиран посредник, за съжаление КФН трудно може да ви е от помощ и трябва да търсите правата си по съдебен ред. Най-често проблемите са с отказ или постоянно бавене на теглене на средства от сметките. Тук вече много зависи от детайлите - какъв точно договор сте подписали и с какви точно документи разполагате за преведени пари към дружеството. От КФН все пак считат, че измамен инвеститор би могъл да претендира недействителност на сключения договор поради противоречие със закона. Дори да имате всички основания обаче, докато траят самите дела, е възможно недобросъвестната фирма да бъде фалирана и да останете просто кредитор в несъстоятелността на кухо дружество. Отделно независимо от гражданското дело можете да сезирате прокуратурата и за евентуално престъпление спрямо вас.